

ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๓๑๐/ว ๑๖๕๙

กระทรวงมหาดไทย

ถนนรัชฎางค์ กทม. ๑๐๒๐๐

๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

เรื่อง การบูรณาการแผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙

จำนวน ๓ ชุด

๒. แบบรายงานผลการปฏิบัติงาน

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรี มีข้อสั่งการให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งดำเนินการขุดลอกคูคลองทั่วประเทศ โดยเฉพาะการกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำให้แล้วเสร็จภายในเดือน มีนาคม ๒๕๕๙

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีกลไกการทำงานในระดับพื้นที่ที่ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ จึงได้จัดทำแผนการกำจัดผักตบชวาประจำปี ๒๕๕๙ เพื่อบูรณาการหน่วยงานราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องที่มีเครื่องมือเครื่องจักรกลในการกำจัดผักตบชวาและวัชพืช รวมทั้งภาคประชาชน ร่วมกันดำเนินการและบริหารจัดการ โดยอาศัยกลไกการทำงานจากทุกภาคส่วนในรูปแบบ ประชาธิปไตย เพื่อแก้ไขปัญหาผักตบชวาที่มีจำนวนมากในแหล่งน้ำทุกพื้นที่ของประเทศให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยเร็ว จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการหน่วยงานราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางของแผนการกำจัดผักตบชวาประจำปี ๒๕๕๙ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑.

ทั้งนี้ กระทรวงมหาดไทย ได้แจ้งประสานกรมและรัฐวิสาหกิจในสังกัด ตลอดจนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงคมนาคม เพื่อขอความร่วมมือและพิจารณาสั่งการให้หน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของจังหวัดด้วยแล้ว และขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดถือเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล โดยขอให้เร่งรัดดำเนินการให้เห็นผลงานเป็นรูปธรรมโดยเร็ว และให้ที่ทำการปกครองจังหวัดรวบรวมข้อมูลผลการกำจัดผักตบชวาในภาพรวมของจังหวัด แล้วรายงานผลให้กระทรวงมหาดไทยทราบทุกวันที่ ๑๕ และ ๓๐ ของเดือน โดยให้รายงานครั้งแรกวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๙ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒.

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายประทีป กิริติเรขา)

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กรมการปกครอง

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น

โทร./โทรสาร ๐-๒๖๒๙-๘๓๐๖-๑๔ ต่อ ๑๐๓

แบบรายงานผลการดำเนินการกำจัดผักตบชวา

ประจำวันที่ .....

จังหวัด.....

อำเภอ	สถานที่ดำเนินการ (1)	ผลการดำเนินการ (จำนวน/ตัน)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
อำเภอ.....	1.	.....	.....	.....
	2.	.....	.....	.....
	3.	.....	.....	.....
	4.	.....	.....	.....
อำเภอ.....	1.	.....	.....	.....
	2.	.....	.....	.....
	รวม ..... แห่ง	รวม.....ตัน รวมยอดสะสม.....ตัน	.....	.....

อำเภอ	สถานที่ดำเนินการ แม่น้ำ 6 สาย (2)	ผลการดำเนินการ (จำนวน/ตัน)	หน่วยงานรับผิดชอบ	หมายเหตุ
อำเภอ.....	1. แม่น้ำแม่กลอง	.....	.....	.....
	2. แม่น้ำท่าจีน	.....	.....	.....
	3. แม่น้ำน้อย	.....	.....	.....
	4. แม่น้ำเจ้าพระยา	.....	.....	.....
	5. แม่น้ำลพบุรี	.....	.....	.....
	6. แม่น้ำป่าสัก	.....	.....	.....
		รวม.....ตัน รวมยอดสะสม.....ตัน	.....	.....

(ลงชื่อ)

ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง ปลัดจังหวัด.....

หมายเหตุ

(1) รายงานเฉพาะผลการดำเนินการกำจัดผักตบชวาในบริเวณประตูระบายน้ำ แหล่งน้ำขนาดเล็ก หรือแหล่งน้ำเชื่อมโยงในพื้นที่

(2) สำหรับจังหวัดที่มีแม่น้ำสายหลัก 6 สาย ได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำท่าจีน แม่น้ำน้อย แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำป่าสัก โดยให้ประสานข้อมูลกับโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด

..ให้รายงานทุกวันที่ 15 และวันที่ 30 ของเดือน รายงานครั้งแรกวันที่ 4 มีนาคม 2559 ทางโทรสารหมายเลข 02-629-8301 และ 02-629-8300

แผนการกำจัดผักตบชวา ประจำปี ๒๕๕๙

๑. หลักการและเหตุผล

ในการประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้มีการแก้ไข ปัญหาผักตบชวาและวัชพืชในแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำให้แล้วเสร็จภายใน ๓ เดือน (สิ้นเดือน มีนาคม ๒๕๕๙) โดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการบูรณาการหน่วยงาน ราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เกี่ยวข้องที่มีเครื่องมือเครื่องจักรกลในการกำจัดผักตบชวาและวัชพืช รวมทั้งภาคประชาชน ร่วมกันดำเนินการและบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยเร็ว

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีกลไกการทำงานในระดับพื้นที่ที่ครอบคลุมพื้นที่ ทั่วประเทศ จึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลให้เกิดผลเป็นรูปธรรม สำหรับการจัดการผักตบชวาที่มีจำนวนมากในแหล่งน้ำทุกพื้นที่ของประเทศ และเป็นปัญหามาโดยตลอดนั้น จะต้องอาศัยกลไกการทำงานจากทุกภาคส่วนในรูปแบบประชารัฐ จึงจะสามารถกำจัดให้หมดสิ้นไปได้

๒. การกำหนดพื้นที่เป็นกลุ่มน้ำ

๒.๑ กำหนดพื้นที่การดำเนินงานเป็นกลุ่มน้ำ เช่น กลุ่มน้ำเจ้าพระยา กลุ่มน้ำบางปะกง เป็นต้น เพื่อวางแผนการกำจัดผักตบชวาในแต่ละกลุ่มน้ำ

๒.๒ การสำรวจปริมาณผักตบชวาในแต่ละกลุ่มน้ำ

๒.๓ การแบ่งพื้นที่กำจัดผักตบชวาในแต่ละกลุ่มน้ำ

๓. การแบ่งพื้นที่กำจัดผักตบชวาในแต่ละกลุ่มน้ำตามลักษณะแหล่งน้ำ

๓.๑ ผักตบชวาที่ลอยอยู่กลางแม่น้ำ

๓.๒ ผักตบชวาบริเวณประตูระบายน้ำ

๓.๓ ผักตบชวาบริเวณแหล่งน้ำขนาดเล็กหรือแหล่งน้ำเชื่อมโยงในพื้นที่

๓.๔ ผักตบชวาบริเวณแหล่งน้ำเอกชน

๔. การบริหารจัดการ

ที่	พื้นที่เป้าหมาย	กลไกการบริหาร	หน่วยงานปฏิบัติ	การดำเนินการ
๑	พื้นที่กลุ่มน้ำ ๑) กลุ่มน้ำ ๔ กลุ่มน้ำ ได้แก่ - กลุ่มน้ำเจ้าพระยา จำนวน ๑๑ จังหวัด - กลุ่มน้ำท่าจีน จำนวน ๓ จังหวัด - กลุ่มน้ำแม่กลอง จำนวน ๔ จังหวัด - กลุ่มน้ำบางปะกง จำนวน ๕ จังหวัด ๒) กลุ่มน้ำและแหล่งน้ำ อื่นๆ ทั่วประเทศ	- ระดับกลุ่มน้ำให้คณะ ก ร ร ม ก า ร ลุ่ม น้ า บูรณาการ ประสานงาน กับจังหวัดต่างๆ ในกลุ่ม น้ำ - ระดับ จังหวัดให้ ผู้ว่าราชการจังหวัด บูรณาการ ประสานงาน กับหน่วยงานภายใน พื้นที่จังหวัด - ระดับ อำเภอให้ นายอำเภอบูรณาการ ประ ส า น ง า น กับ หน่วยงานในพื้นที่ อำเภอ	- หน่วยงานหลัก ๑. กรมโยธาธิการ และผังเมือง ๒. กรมเจ้าท่า ๓. กรมชลประทาน - หน่วยงานสนับสนุน ๑. องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด และ องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นในพื้นที่ ๓. หน่วยงานทหาร ในพื้นที่ ๔. เอกชน และ ประชาชน	- ใช้เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และบุคลากรที่ อยู่ในความรับผิดชอบเร่ง ดำเนินการ - ปรับแผนปฏิบัติการ ของหน่วยงานรับผิดชอบ มาดำเนินการในพื้นที่ หัวงมาตรการเร่งด่วน - สนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์และงบประมาณ ในการกำจัดผักตบชวา และจัดการลำเลียงขน ย้ายและทำลาย

- ๒ -

ที่	พื้นที่เป้าหมาย	กลไกการบริหาร	หน่วยงานปฏิบัติ	การดำเนินการ
๒	พื้นที่บริเวณประตูละบายน้ำ และ คลองสาขา ของชลประทาน	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับจังหวัดให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่จังหวัด - ระดับอำเภอให้นายอำเภอบูรณาการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่อำเภอ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมชลประทาน - หน่วยงานสนับสนุน <ol style="list-style-type: none"> ๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด และ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ ๒. หน่วยงานทหารในพื้นที่ ๓. เอกชน และ ประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ เครื่องจักร เครื่องมือ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดำเนินการ - ให้การสนับสนุน เครื่องมือ อุปกรณ์ และงบประมาณในการกำจัดผักตบชวาและจัดการลำเลียง ขนย้าย และทำลาย
๓	<p>พื้นที่แหล่งน้ำขนาดเล็กและแหล่งน้ำเชื่อมโยงในพื้นที่ขนาดเล็ก ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. ภายในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเจ้าภาพ ๒. พื้นที่ต่อเนื่องหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ที่ทำการปกครองอำเภอเป็นเจ้าภาพ ๓. พื้นที่ต่อเนื่องหลายอำเภอ ให้สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัด เป็นเจ้าภาพ 	<ul style="list-style-type: none"> - ระดับจังหวัดให้ ผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่จังหวัด - ระดับอำเภอให้นายอำเภอบูรณาการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่อำเภอ - พื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่รับผิดชอบ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นนั้น รับผิดชอบ ในการบูรณาการ อำนาจการ และประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ - พื้นที่ต่อเนื่องหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้นายอำเภอ หรือผู้ที่นายอำเภอ มอบหมาย รับผิดชอบ ในการบูรณาการ อำนาจการ และประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานหลัก <ul style="list-style-type: none"> - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่รับผิดชอบ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ต่อเนื่องระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบร่วมมือกัน - องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในพื้นที่ต่อเนื่องระหว่าง อำเภอ รับผิดชอบร่วมมือกัน - หน่วยงานสนับสนุน <ul style="list-style-type: none"> - หน่วยงานทหารในพื้นที่ - เอกชน และ ประชาชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้ เครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และงบประมาณ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดำเนินการ - ให้การสนับสนุนในด้าน กำลังคน เครื่องจักร และ เครื่องมือ

- ๓ -

ที่	พื้นที่เป้าหมาย	กลไกการบริหาร	หน่วยงานปฏิบัติ	การดำเนินการ
		- พื้นที่ต่อเนื่องหลายอำเภอ ให้ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด รับผิดชอบในการบูรณาการอำนวยความสะดวก และประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่		
๔	แหล่งน้ำเอกชน	- ระดับจังหวัดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการ อำนวยความสะดวกประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่จังหวัด - ระดับอำเภอให้นายอำเภอ บูรณาการอำนวยความสะดวกประสานงานกับหน่วยงานภายในพื้นที่อำเภอ - ระดับพื้นที่ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบประสานงานในการให้ความช่วยเหลือกับเจ้าของแหล่งน้ำในพื้นที่รับผิดชอบ	- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ให้การสนับสนุนเครื่องมือเครื่องจักรกล - เจ้าของแหล่งน้ำ	- ร่วมมือกันในการกำจัดผักตบชวา วัชพืช และสร้างแนวป้องกันไม่ให้แพร่กระจายสู่แหล่งน้ำสาธารณะ

๕. งบประมาณ

ใช้งบประมาณของส่วนราชการที่รับผิดชอบ และงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการกำจัดผักตบชวา

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

๖.๑ มาตรการเร่งด่วน เริ่มปฏิบัติการกำจัดผักตบชวาให้เสร็จสิ้นภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๙

๖.๒ มาตรการดูแลรักษา ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๙ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาแหล่งน้ำในพื้นที่รับผิดชอบและใช้รูปแบบประชารัฐในการดำเนินการ

- ๔ -

๗. มาตรการดูแลรักษาแหล่งน้ำ

๗.๑ เมื่อดำเนินการกำจัดผักตบชวาเสร็จสิ้นตามแผนแล้ว เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผักตบชวาเจริญเติบโต สร้างปัญหาขึ้นอีก ให้จังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการบูรณาการดูแลสายน้ำ/แหล่งน้ำในระดับพื้นที่ โดยให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานในแต่ละสายน้ำ/แหล่งน้ำสำคัญ

๗.๒ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลรักษาแหล่งน้ำ กำจัดผักตบชวา วัชพืชและสิ่งปฏิกูลในแหล่งน้ำ

๘. มาตรการรณรงค์และสร้างจิตสำนึกรักษาแหล่งน้ำ

๘.๑ รณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ทั้งภาครัฐและเอกชนร่วมมือกันในรูปแบบประชารัฐ ในการดูแลรักษาแหล่งน้ำบริเวณที่พักอาศัย แหล่งท่องเที่ยว และแหล่งน้ำสาธารณะต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน

๘.๒ รณรงค์ร่วมกันนำผักตบชวาไปใช้ประโยชน์อื่น เช่น ทำปุ๋ย สร้างผลิตภัณฑ์ชุมชน หรือผลิตเป็นอาหารสำหรับปลากินพืช

๙. การติดตามประเมินผล

ให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย และผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง ติดตามผลการกำจัดผักตบชวา และการดำเนินการในการดูแลรักษาแหล่งน้ำให้ปลอดจากผักตบชวาอย่างยั่งยืน

๑๐. การรายงานผล

ให้ที่ทำการปกครองจังหวัดรวบรวมข้อมูลในการกำจัดผักตบชวา รายงานให้กรมการปกครอง เพื่อรวบรวมรายงานให้ มท. ทราบต่อไป

สำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น
กรมการปกครอง